

De Dorpsraad Westbeemster wil verbinden.

De vorige keer dat ik hier mocht spreken namens de dorpsraad Westbeemster, op 26 januari 2021, openden we met de volgende passage, die we graag nog even in herinnering willen brengen:

We zijn heel tevreden met de volgende formuleringen in de nota van uitgangspunten, waarmee we graag instemmen:

- De ambitie is om kleinschalige woningbouw te realiseren. *Een onderzoek naar de woningbehoefte verwelkomen wij.*
- Om de leefbaarheid te behouden en waar mogelijk te versterken, wordt voorgesteld de buurthuisfunctie, de Wereldtuin en de begraafplaats te behouden.
- Verder is behoud van de Lourdesschool, WBSV en 'de Kerckhaen' gewenst om de leefbaarheid, saamhorigheid in de dorpskernen te behouden.

Al deze ambities en voorzieningen zoals verwoord in de Nota van uitgangspunten zijn van groot belang voor de vitaliteit van Westbeemster, dat gevoed wordt door een rijk verenigingsleven, waaronder het Volksspelen comité, de voetbalclub WBSV, de buurtverenigingen en andere Beemster verenigingen.

De Dorpsraad bepleit een totaalvisie voor het hart van Westbeemster, waarin alle betrokken partijen en bewoners zich herkennen en samenhang ervaren. De dorpsraad wil hierin graag de verbinder zijn die partijen en bewoners samenbrengt en zoekt naar gedeelde belangen die individuele belangen ontstijgen in één bloeiend Westbeemster.

Verdeeldheid en teleurstelling.

De drie varianten die de inwoners en andere betrokkenen in Westbeemster nu zijn voorgelegd hebben onze bezorgdheid gewekt. Hoewel ons in de toelichting wordt voorgehouden dat het niet de bedoeling is om te kiezen voor een van de varianten, is het toch moeilijk om daar anders naar te kijken. De indruk wordt immers gewekt dat we uit deze varianten, of onderdelen daaruit, kunnen kiezen en onze voorkeur of afkeer kunnen aangeven. Maar de vraag is: hoe realistisch zijn de genoemde opties waarvoor gekozen kan worden? Als de uitgesproken voorkeuren immers bij nader inzien toch niet haalbaar blijken te zijn, kan gemakkelijk teleurstelling ontstaan. We maakten dit eerder meer bij een vorige inventarisatie voor een dorpsontwikkelingsplan zo'n 15 jaar geleden. Dat heeft de betrokkenheid en het vertrouwen van de bewoners eerder kwaad dan goed gedaan. Twee voorbeelden uit de varianten die nu zijn voorgelegd.

De kerk Johannes de Doper.

In alle drie varianten wordt bijvoorbeeld de mogelijkheid genoemd om woningbouw te realiseren in de kerk. Verschillende partijen zijn inmiddels al tien jaar bezig om die optie te realiseren en tot nu toe nog zonder succes. We spraken de penningmeester van de Parochie en hij liet ons weten dat het realiseren van appartementen in de kerk, vanwege de hoge kosten voor renovatie van de kerk, ook nu nog allerm minst een vanzelfsprekend en haalbaar

financieringsplan oplevert. Verandert dat als we nu onze voorkeur hiervoor uitspreken? Zal de gemeente hierin een actieve rol gaan spelen en als projectontwikkelaar optreden om het vlot te trekken? En als de gemeente deze handschoen niet oppakt, wat krijgen we dan als we nu onze voorkeur uitspreken voor deze 'bouwsteen'? De kat in de zak?

Bouwen in het lint en op andere agrarische grond.

In verschillende varianten wordt de mogelijkheid geopperd om op gronden te bouwen die nu nog een agrarische bestemming hebben. Ook hier hebben we in het verleden ervaring mee opgedaan en bleek het in de praktijk geen haalbare kaart te zijn, omdat grondeigenaren en boeren hierin zelf als projectontwikkelaar moesten optreden en de gemeente eerder als tegenstander dan als ondersteuner tegenkwamen. Bovendien is de relatie tussen een actief agrarisch bedrijf en woningbouw zelden een gelukkige match. Wordt ons dus ook hier een optie voorgehouden die in de praktijk een wassen neus blijkt te zijn?

Zo zijn er meer voorbeelden te noemen. Door deze varianten nu als reële opties te presenteren waaruit we kunnen kiezen, is teleurstelling ingebakken als aan de opgeroepen verwachtingen niet kan worden voldaan en roept het eerder verdeeldheid op dan verbinding en samenwerking. Bewoners en belanghebbenden zetten in reactie op de genoemde opties en varianten nu al de hakken in het zand – not in my backyard – omdat niet samen gezocht is naar een overkoepelde visie, die voor de toekomst van het dorp aantrekkelijk is en waar iedereen in redelijkheid aan wil bijdragen.

Nu drie varianten voorleggen waarvan onduidelijk is hoe realistisch ze zijn, en waarvan ook onduidelijk is op welke manier ze bijdragen aan het oplossen van problemen in Westbeemster, zorgt ervoor dat bewoners en belanghebbenden zich terugtrekken in het eigen particuliere belang en het gemeenschappelijke belang uit het oog verliezen of zelfs elkaars tegenstanders dreigen te worden.

Een toekomst voor Westbeemster.

Als dorpsraad nemen wij geen standpunt in over de varianten of onderdelen daarvan, die rol past ons niet. Wel willen we eraan bijdragen dat bewoners en betrokken partijen elkaar vinden in een plan voor de toekomst waar het dorp beter van wordt. In die opzet is het vinden van geschikte locaties om doelstellingen te realiseren de laatste stap die gezet wordt en niet de eerste zoals nu is voorgesteld. Een dorpsontwikkelingsvisie moet bijdragen aan een betere en duurzame toekomst van Westbeemster. Om dat mogelijk te maken zijn een aantal doelen van belang.

• Voorkomen van leegstand en verval.

Voor de Johannes de Doper kerk en de pastorie zoeken we een nieuwe bestemming om verder verval te voorkomen. Om de renovatie van kerk en pastorie en het realiseren van betaalbare appartementen in de kerk mogelijk te maken, is het wellicht nodig om op gronden van de parochie woningbouw te realiseren. Om daarmee de financiering van de renovatie en herbestemming van de gebouwen mede te financieren. De vraag is dan ook, op welke gronden van de parochie kan gebouwd worden om dit mogelijk te maken en minstens zo belangrijk: voor wie? De keuze voor een eventuele bouwlocatie is dus niet zoals gesuggereerd in de varianten een vrijblijvende keuze, maar nauw verbonden met het doel dat we ermee willen bereiken.

In Westbeemster is een aantal boeren gestopt met hun bedrijf of zal dat binnen afzienbare tijd doen. De verwachting is niet dat deze bedrijven door anderen zullen worden overgenomen en doorgezet. Daarmee geldt ook voor deze bedrijven dat moet worden nagedacht over herbestemming van deze locaties, mogelijk ook met woonbestemmingen door herbestemming of nieuwbouw.

- **behoud van leefbaarheid en voorzieningen**

Voor het behoud van de leefbaarheid van Westbeemster en de bestaande voorzieningen is het mogelijk van belang dat er wat meer mensen in Westbeemster komen wonen, de genoemde 'kleinschalige woningbouw'. Dat kan belangrijk zijn voor het succesvolle voortbestaan van de Lourdesschool en de WBSV, maar evenzeer voor het verenigingsleven en voor de levensvatbaarheid van de Kerckhaen als brasserie en als gemeenschapsruimte voor het dorp voor rouwen en trouwen en voor dorpsactiviteiten.

Om deze impuls te geven is het dus van belang om te bedenken voor wie we willen dat Westbeemster een aantrekkelijk dorp is of wordt om te wonen. Voor jonge mensen die in Westbeemster opgroeiden en er graag blijven of terugkeren en voor senioren die hier graag met ondersteuning willen kunnen blijven wonen. En als het gaat om nieuwe bewoners: wie gaan een positieve impuls geven aan het behoud van voorzieningen en de leefbaarheid van Westbeemster? Zijn dat gefortuneerde pensionado's die hier van hun verdiende rust gaan genieten of zijn het starters die aan het begin van hun loopbaan staan? Wij denken dat het vooral ook jonge gezinnen met kinderen zijn en anderen, die actief aan het dorpsleven deelnemen.

Als dus gedacht wordt aan de herinrichting van bestaande gebouwen en aan locaties voor nieuwbouw, is dat opnieuw geen vrijblijvende keuze. Eerst moet de vraag gesteld worden: voor wie? En daarmee samenhangend in welke prijsklasse? We vragen u om hiernaar onderzoek te doen door de markt te inventariseren voor juist die groepen die voor de toekomst van Westbeemster interessant zijn en hoe daarin kan worden voorzien. (In de modellenstudie van de Parochie worden hiervoor verschillende denkrichtingen geschetst.)

Resumerend

Het opstellen van een dorpsontwikkelingsvisie is een kwetsbaar proces. De dorpsraad wil voorkomen dat in dit proces bewoners en betrokkenen tegenover elkaar komen te staan of teleurgesteld raken in verwachtingen die vals blijken te zijn. De drie varianten zoals gepresenteerd kunnen dat helaas gemakkelijk veroorzaken, omdat onduidelijk is wat haalbaar is en wie aan zet is. En omdat geen doelen zijn gesteld waarvoor de 'kleinschalige woningbouw' een oplossing is: het versterken van leefbaarheid en voorzieningen en herbestemming van de kerk en andere gebouwen. We betreuren dat de gepresenteerde varianten daarmee bijdragen aan polarisatie van standpunten en niet zorgen voor verbinding in een gemeenschappelijk plan voor een sterker Westbeemster.

We doen daarom de volgende aanbevelingen:

Voorafgaand aan het zoeken van geschikte locaties voor kleinschalige woningbouw, is het verstandig eerst te bedenken aan welke doelen deze uitbreiding zou moeten bijdragen:

- Helpt het om bestaande of toekomstige problemen in het dorp op te lossen? Met name de herinrichting van kerk en pastorie en mogelijke leegstand van boerderijen en erven.
- Helpt het om de leefbaarheid en voorzieningen van Westbeemster te versterken? Van welke nieuwe bewoners is een actieve deelname aan het dorpsleven te verwachten? En aan welke voorwaarden moet toekomstige woningbouw voldoen om het voor hen aantrekkelijk te maken?

Zo kan een plan worden gemaakt dat deelbelangen overstijgt en het gemeenschappelijke belang centraal stelt: een voor de toekomst levensvatbaar Westbeemster. Om vervolgens te bedenken op welke locaties dit het beste gerealiseerd kan worden, door wie en voor welke prijs. Gisteravond werd tijdens het overleg met het projectteam voorgesteld om alle varianten die zijn gepresenteerd open te houden. Om nu eerst te bedenken waar de noden en behoeften van het dorp liggen en wat daarvoor mogelijke oplossingen zijn. Om vervolgens te bedenken hoe en waar en door wie daaraan tegemoetgekomen kan worden. Dat lijkt ons een wijs voorstel.

Namens de Dorpsraad Westbeemster,
Kees Vlaanderen (voorzitter)
20 april 2021